

معاونین محترم بهداشتی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی (سراسر کشور)
موضوع: دستورالعمل مصرف واکسن آنفلوآنزای انسانی - سال ۱۳۹۷
با سلام و احترام

با عنایت به تصمیمات کمیته علمی کشوری آنفلوآنزا و سهمیه واکسن آنفلوآنزای انسانی اختصاص یافته به آن دانشگاه دستورالعمل نحوه مصرف در گروه‌های اولویت دار مشمول دریافت واکسن آنفلوآنزا به شرح زیر جهت بهره برداری و اقدام اعلام می‌گردد:

الف - اولویت یک :

۱- در تمامی بیمارستان‌های دولتی تابعه، کارکنان (بهداشتی، درمانی، خدماتی، اداری و انتظامات) با هماهنگی معاونت محترم درمان واکسینه شوند. اولویت در این گروه به ترتیب با پرسنل شاغل در بخش یا اتاق ایزوله تنفسی فشار منفی، بخش های عفونی، فوق تخصصی ریه ، ICU، CCU، داخلی، اطفال، اورژانس ، آزمایشگاه و سایر بخش های ویژه (انکولوژی، سوختگی و...) می‌باشد. (تامین واکسن از طریق بخش دولتی)

• هماهنگی انجام واکسیناسیون در بیمارستان‌ها و درمانگاه های غیردولتی و خیریه جهت کلیه گروه های اولویت دار و مشمول دریافت واکسن آنفلوآنزای مذکور در این دستورالعمل با هزینه و تامین واکسن در بخش خصوصی توسط کارفرما به عمل آید.

۲- پرسنل شاغل در سیستم بهداشتی و پرسنل شاغل در مراکز دیده ور آنفلوآنزا و تیم های مراقبت بهداشتی میدانی (مبارزه با بیماری‌ها، بهداشت محیط، آموزش بهداشت، آزمایشگاه) واکسینه گردند. (تامین واکسن از طریق بخش دولتی)

۳- پرسنل شاغل در پایگاه‌های اورژانس پیش بیمارستانی (۱۱۵) با هماهنگی معاونت محترم درمان و ادارات مربوطه واکسینه گردند. (تامین واکسن از طریق بخش دولتی)

۴- پرسنل مستقر در پایگاه‌های مراقبت بهداشتی مرزی (پایانه های مرزی زمینی، دریایی، هوایی) واکسینه گردند. (تامین واکسن از طریق بخش دولتی)

۵- پرسنل شاغل در تیم های واکنش سریع بهداشتی درمانی (از جمله پرسنل فنی عملیاتی بحران و بلایا) واکسینه گردند. (تامین واکسن از طریق بخش دولتی)

- ۶- پرسنل سازمان دامپزشکی و سازمان حفاظت محیط زیست که در قسمت های مرتبط با پرندگان فعالیت می نمایند. (برابر معرفی نامه سازمان های مربوطه) واکسینه گردند. (تامین واکسن از طریق بخش دولتی)
- ۷- بیمارانی که به هر علتی دچار ضعف سیستم ایمنی (Immunocompromised) هستند، گیرندگان پیوند، دیالیزی، تالاسمی ماژور، سیکل سل تحت پوشش دانشگاه ها با هماهنگی معاونت درمان و انجمن های مربوطه واکسینه گردند. (تامین واکسن از طریق بخش دولتی)
- ۸- بیماران (HIV/AIDS) با هماهنگی مراکز مشاوره بیماری های رفتاری دانشگاه ها واکسینه گردند. (تامین واکسن از طریق بخش دولتی)
- ۹- پرسنل نیروهای نظامی، انتظامی و امنیتی که در بخش ارائه خدمات بهداشتی درمانی فعالیت می نمایند و همچنین نیروهای ویژه با هماهنگی و معرفی اداره بهداشت و درمان نیروهای مذکور (با کسب نظر ستاد کل نیروهای مسلح) در صورت تامین واکسن از طریق بخش دولتی و با در نظر گرفتن دپوی موجود واکسینه گردند.
- ۱۰- جامعه ایثارگران و جانبازان با توجه به میزان واکسن و با اولویت گروه های دارای بیماری های مزمن، بیماری های تنفسی، شاغل در امور بهداشتی و درمانی و با هماهنگی ادارات کل بنیاد شهید و امور ایثارگران واکسینه گردند. (تامین واکسن از طریق بخش دولتی)

ب - اولویت ۲ (با توجه به میزان موجودی و دپوی واکسن دریافت شده):

- ۱۱- سالمندان ساکن در مراکز نگهداری سالمندان (دولتی)، معلولین جسمی حرکتی، معلولین عصبی عضلانی، معلولین ذهنی، بیماران روانی مزمن، کودکان بی سرپرست و زنان آسیب دیده اجتماعی با هماهنگی سازمان و ادارات کل بهزیستی واکسینه گردند. (تامین واکسن از طریق بخش دولتی)
- واکسیناسیون سالمندان ساکن در مراکز نگهداری سالمندان در بخش خصوصی با هزینه شخصی و تامین واکسن از طریق بخش خصوصی انجام پذیر می باشد.
- ۱۲- واکسیناسیون برای افرادی که در تماس خانگی و یا ارائه کننده خدمات به کودکان زیر ۵ سال و بالغین بالای ۵۰ سال که دارای مشکلات طبی هستند و در معرض خطر بالای عوارض شدید ناشی از آنفلوآنزا هستند (ارائه خدمات Home Care) با هزینه شخصی و تامین واکسن از طریق بخش خصوصی انجام پذیر می باشد.
- ۱۳- پرسنل بهداشتی درمانی شاغل در سایر سازمان ها و ادارات دولتی با هماهنگی و معرفی نامه دستگاه مربوطه با در نظر گرفتن اولویت های ذکر شده در بند ۱ و ۲ دستورالعمل، و با در نظر گرفتن دپوی موجود

واکسینه گردند.

ج - اولویت ۳:

۱۴- از نظر سنی کلیه افراد ۶ ماهه به بالا می‌توانند واکسن سالیانه آنفلوانزا را دریافت نمایند. اما با توجه به محدودیت موجودی واکسن، اولویت سنی در افراد بالای ۵۰ سال، بخصوص افراد بالای ۶۵ سال و در گروه سنی ۶ ماه تا ۵۹ ماه می‌باشد. متقاضیان می‌توانند از طریق بخش خصوصی و با هزینه شخصی واکسن خود را تامین نمایند.

۱۵- بالغین و کودکان دارای بیماری‌های مزمن ریوی (منجمله آسم)، قلبی عروقی (بجز هیپرتانسیون)، کلیوی، کبدی، نورولوژیک، هماتولوژیک، غدد (منجمله دیابت ملیتوس)، اختلالات متابولیک نیز مشمول دریافت واکسن آنفلوانزا فصلی می‌باشند. (تامین واکسن از طریق بخش خصوصی و با هزینه شخصی) اولویت با گروه‌های زیر می‌باشد:

۱. افراد مبتلا به دیابت تیپ ۱ و تیپ ۲ که عارضه‌دار شده‌اند.
۲. مبتلایان به آسم و برونشیت مزمن شدید دارای سابقه بستری در بیمارستان در طی یکسال گذشته و تحت درمان دائم با کورتیکواستروئیدها
۳. بیماری‌های ژنتیک منجر به ضعف ایمنی (تامین واکسن از طریق بخش دولتی با توجه به دپوی واکسن)
۴. افراد مبتلا به بیماری عصبی عضلانی ارثی و یا اکتسابی (تامین واکسن از طریق بخش دولتی با توجه به دپوی واکسن)
۵. بیماران مبتلا به ضایعات و آسیب‌های مغزی و طناب نخاعی، صرع، ناتوانی ذهنی، تاخیر رشد متوسط تا شدید
۶. بیماران دارای سوء جذب قابل توجه
۷. بیماران دارای نقص و سرکوب ایمنی از جمله بیمارانی که توسط دارو دچار نقص ایمنی شده‌اند نیز مشمول دریافت واکسن آنفلوانزای فصلی می‌باشند.

۱۶- افراد در گروه سنی ۶ ماه تا ۱۸ سال که تحت درمان طولانی مدت با آسپیرین قرار دارند با توجه به اینکه در معرض خطر ابتلا به سندرم ری (Reye) متعاقب عفونت با ویروس آنفلوانزا هستند، مشمول دریافت واکسن آنفلوانزای فصلی می‌باشند. (تامین واکسن از طریق بخش خصوصی، با هزینه شخصی)

۱۷- افراد مبتلا به چاقی مفرط یا چاقی بیمارگونه (شاخص توده بدنی "BMI" مساوی یا بیشتر از ۴۰) مشمول دریافت واکسن آنفلوانزای فصلی می‌باشند. (تامین واکسن از طریق بخش خصوصی، با هزینه شخصی)

۱۸- طبق توصیه سازمان جهانی بهداشت با توجه به اینکه زنان باردار بالاخص آنهایی که در فصل آنفلوانزا باردار هستند یا باردار می‌شوند جزو گروه‌های پرخطر محسوب می‌شوند و در معرض عوارض جدی آنفلوانزا هستند لذا بالاترین اولویت جهت دریافت واکسن آنفلوانزا را دارند. زنان تا ۲ هفته پس از زایمان نیز مشمول این توصیه می‌باشند. (تامین واکسن از طریق بخش خصوصی، با هزینه شخصی) در صورتی که خانم باردار دارای بیماری‌های مطرح شده در بندهای قبلی باشد مشمول شرایط آن بند خواهد بود.

د - موارد منع مصرف واکسن آنفلوانزا

- ۱۹- افراد دارای سابقه واکنش‌های آلرژیک شدید (نظیر آنافیلاکسی) به واکسن و یا هریک از اجزای واکسن
- ۲۰- در گروه‌های زیر واکسن آنفلوانزا باید با احتیاط و با تجویز و تحت نظر پزشک مصرف شود:
۱. افراد دارای حساسیت شدید به تخم مرغ (بروز کهیر شدید، عوارض قلبی عروقی و افت فشارخون، دیسترس تنفسی، بروز علائم گوارشی و بطور کلی ایجاد واکنش‌های نیازمند دریافت اپی‌نفرین یا مداخلات اورژانسی طبی): این افراد باید پس از دریافت واکسن بمدت نیم ساعت تحت نظر پزشک قرار داشته باشند.
 ۲. افراد دارای سابقه بیماری گیلن باره در طی ۶ هفته پس از دریافت واکسن آنفلوانزای قبلی
 ۳. افراد دارای بیماری حاد متوسط یا شدید با یا بدون تب
 ۴. توصیه می‌شود افراد دارای حساسیت و آلرژی که نیازمند دریافت واکسن می‌باشند در مراکز دارای امکانات و تجهیزات کافی احیا، اقدام به واکسیناسیون نمایند.

ح- توجهات:

- ۲۱- تجویز واکسن غیرفعال آنفلوانزا همزمان با تجویز داروهای ضدویروسی (به منظور درمان یا پیشگیری) منعی ندارد.
- ۲۲- تزریق واکسن غیرفعال آنفلوانزا همزمان ولی در محل متفاوت با سایر واکسن‌ها، منعی ندارد و تداخلی در ایجاد ایمنی زایی واکسن‌های مذکور نمی‌نماید.
- ۲۳- تجویز واکسن غیرفعال آنفلوانزا در زنان شیرده منعی ندارد.

- ۲۴- کورتن تراپی منعی برای دریافت واکسن آنفلوانزا نمی باشد.
- ۲۵- ارائه آموزش به گیرندگان واکسن در زمینه گزارش عوارض ناشی از واکسیناسیون ضروری است.
- ۲۶- لازم است آمار واکسیناسیون انجام شده در فرم‌های عملیاتی مربوطه تکمیل و گزارش گردد.
- ۲۷- ضرورت دارد نسبت به گزارش عوارض جانبی احتمالی ناخواسته ناشی از واکسن و واکسیناسیون (AEFI) در فرم‌های عملیاتی مربوطه (برابر دستورعمل‌های اداره ایمنسازی) و کارت زرد گزارش عوارض دارویی (سازمان غذا و دارو) اقدام گردد.
- ۲۸- واکسن آنفلوانزا باید در دمای ۸-۲ درجه سانتی‌گراد در طبقه میانی یخچال و بدور از یخ زدگی نگهداری شود. (در صورت یخ زدگی واکسن باید طبق دستورالعمل‌های ابلاغی دور ریز گردد).
- ۲۹- صدور و ثبت سابقه واکسیناسیون در کارت واکسیناسیون آنفلوانزا و دفاتر ثبت واکسیناسیون به منظور ثبت سوابق و پیگیری عوارض ناخواسته الزامی می‌باشد. (نمونه کارت مذکور قبلاً ارائه و توزیع گردیده است)
- ۳۰- به کلیه مسافری که قصد سفر به سایر کشورها را دارند جهت کاهش خطر ابتلا به آنفلوانزا توصیه می‌شود حداقل ۲ هفته قبل از سفر نسبت به انجام واکسیناسیون آنفلوانزا اقدام نمایند. (تامین واکسن از طریق بخش خصوصی، با هزینه شخصی)
- ۳۱- توصیه می‌شود در حالت مطلوب واکسیناسیون آنفلوانزا قبل از شروع فصل آنفلوانزا در جامعه (تا پایان ماه اکتبر در نیمکره شمالی حدوداً تا پایان مهر ماه) انجام شود. هرچند تا زمان انقضای واکسن تلقیح آن بلامانع و موثر خواهد بود.
- ۳۲- برای ایجاد پاسخ ایمنی مطلوب در کودکان بین سنین ۶ ماه تا ۸ سال که تا قبل از ۱ جولای ۲۰۱۸ (۱۰ تیرماه) حداقل ۲ دوز و یا بیشتر واکسن آنفلوانزا دریافت نکرده‌اند می‌بایست ۲ دوز واکسن به فاصله حداقل ۴ هفته تجویز شود و در صورتیکه تا قبل از ۱ جولای ۲۰۱۸ حداقل ۲ دوز و یا بیشتر واکسن آنفلوانزا دریافت نموده باشند می‌بایست یک دوز واکسن آنفلوانزا در سال جاری دریافت نمایند.
- ۳۳- میزان دوز واکسن آنفلوانزا برای کودکان ۶ ماه تا ۲۵ ماه 0.25 mL و برای کودکان ۳۶ ماه و بزرگتر همانند بالغین 0.5 mL می‌باشد که می‌بایست بصورت عضلانی و ترجیحاً در عضله دلتوئید (برای کودکان کوچکتر از ۳ سال در سطح قدامی‌خارجی عضله ران) تزریق شود.
- ۳۴- میزان دوز واکسن در بالغین و بزرگسالان 0.5 MI می‌باشد که می‌بایست به صورت عضلانی و ترجیحاً در عضله دلتوئید تزریق شود.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره: ۵۳۰۴/۱۱۸۷۲
تاریخ: ۱۳۹۷/۰۷/۲۲
پوست بهدارد

دکتر محمد مهدی گویا
رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر

